

TELEVISIÓ COM A MITJÀ D'INFORMACIÓ

PROFS.: M. LLINES, E. PRADO,
S. SCHAAFF

5è. CURS PERIODISME CODI 5118

PROGRAMA. CURS 86-8

Introducció

0- LA INFORMACIÓ AUDIOVISUAL A LA SOCIETAT ACTUAL

- 0.1. Cobertures i penetració dels mitjans audiovisuals.
- 0.2. Usos dels mitjans audiovisuals en el context global dels mass-media.
- 0.3. Valor atribuït per les audiències a la televisió com a mitjà d'informació.
- 0.4. Diversificació de la tecnologia audiovisual i nous usos.
- 0.5. Factors econòmics, tecnològics i polítics que influeixen en la incidència social de la informació audiovisual.

Primera part

1- ORGANITZACIÓ I PROCÉS DE PRODUCCIÓ DE LA INFORMACIÓ AUDIOVISUAL

- 1.1. Estructuració del procés productiu.
- 1.2. Circuits de fonts pròpies i alienes.
- 1.3. Microcirculació informativa.
- 1.4. Mesocirculació informativa.
- 1.5. Macrocirculació informativa.
- 1.6. Megacirculació informativa.

2. EXPERIÈNCIES ALTERNATIVES AMB ELS MITJANS D'INFORMACIÓ AUDIOVISUAL

- 2.1. Plantejaments conceptuals de les alternatives.
- 2.2. Bases tecnològiques.
- 2.3. Els nous usos dels mitjans.
- 2.4. Les televisions comunitàries.
- 2.5. Altres experiències amb les noves tecnologies.

3. CONSEQÜÈNCIES DEL DESENVOLUPAMENT I IMPLANTACIÓ DE LES NOVES TECNOLOGIES DE LA COMUNICACIÓ

- 3.1. Tendències integradores de la tecnologia.
- 3.2. Diversificació de serveis.
- 3.3. Modelització de sistemes integrats.
- 3.4. Sistemes tecnològics i experimentació social.
- 3.5. Conseqüències a la vida quotidiana.
- 3.6. Repercussions estructurals i de programació informativa.
- 3.7. Repercussions a la informació audiovisual.

Segona part

4- LA TELEVISIÓ COM A MITJÀ D'INFORMACIÓ

- 4.1. Característiques de la televisió com a mitjà informatiu.
- 4.2. Components expressius de la televisió. Influències sobre el missatge informatiu.
- 4.3. Funció del receptor com a descodificador-recreador.
- 4.4. Conseqüències per a l'expressió audiovisual de la informació.
- 4.5. Evolució històrica de la informació televisiva.
- 4.6. Estructures de producció de la Televisió informativa.
- 4.7. La televisió generadora de nivells d'informació.

5- DESCODIFICACIÓ DEL MISSATGE INFORMATIU AUDIOVISUAL

- 5.1. L'espai acústic des de la perspectiva de l'oient.
- 5.2. L'espai visual des de la perspectiva de l'espectador.
- 5.3. L'audició.
- 5.4. La visió.
- 5.5. La síntesi audiovisual: l'audiovisió.
- 5.6. Percepció audiovisual i auditiva.
- 5.7. Actituds de descodificació. Sentir/escoltar, veure/mirar.
- 5.8. Recreació imaginativa.
- 5.9. Ecosistemes d'audició i visualització.

6- LA LOCUCIÓ A LA INFORMACIÓ AUDIOVISUAL

- 6.1. Producció fisiològica de la veu. La respiració.
- 6.2. Qualitats físiques de la veu. Tipus de veu.
- 6.3. Imposició de la veu.
- 6.4. Higiene de la veu.
- 6.5. La locució. Vocalització, entonació, ritme i actitud.
- 6.6. Unitats fòniques i cadència.
- 6.7. Velocitat.
- 6.8. Experimentació en el laboratori.

7- LA IMPROVITZACIÓ VERBAL A LA INFORMACIÓ AUDIOVISUAL

- 7.1. Sistematització per dicotomies: Llenguatge abstracte/concret, ideològic/descriptiu, denotatiu/connotatiu.
- 7.2. Les reflexions sonoritzades.
- 7.3. Funció de l'entonació a la improvisació verbal.
- 7.4. Funció de les pauses.
- 7.5. Recursos lingüístics i extralingüístics.
- 7.6. Experimentació en el laboratori.

8- FACTORS D'EFICÀCIA DE LA REDACCIÓ A LA INFORMACIÓ AUDIOVISUAL

- 8.1. Característiques específiques de la redacció.
- 8.2. La claredat, comprensibilitat i audibilitat.
- 8.3. La llegibilitat. Fórmules.
- 8.4. Els nivells de memòria. Influència en l'eficàcia d'un text.
- 8.5. Longitud de les frases en funció de l'especificitat de la descodificació.
- 8.6. La redundància.
- 8.7. Experimentació en el laboratori.

9- EL LLENGUATGE TELEVISIU

- 9.1. Definició.
- 9.2. Delimitacions sobre el signe audiovisual.
- 9.3. Caracterització del sistema expressiu audiovisual.
- 9.4. Funció dels subsistemes visuals i auditius en el llenguatge televisiu.
- 9.5. Integració de subsistemes segons la funció informativa.

10- SISTEMES SIGNIFICANTS VISUALS DEL LLENGUATGE TELEVISIU

- 10.1. Funcionalitat del pla.
- 10.2. Funcionalitat dels moviments de càmera.
- 10.3. Imatge fixa.
- 10.4. Imatge en moviment.
- 10.5. Text escrit.
- 10.6. Seqüencialitat dinàmica i seqüencialitat estàtica.
- 10.7. Experimentació en el laboratori.

11- SISTEMES SIGNIFICANTS AUDITIU DEL LLENGUATGE TELEVISIU

- 11.1. Llenguatge verbal.
- 11.2. La música.
- 11.3. Els efectes especials.
- 11.4. El silenci.
- 11.5. Funcionalitat sincrònica i asincrònica.
- 11.6. Verificació en el laboratori.

12- EL MUNTATGE EN TELEVISIÓ

- 12.1. Definició.
- 12.2. Tècniques d'execució.
- 12.3. Singularitats expressives de les formes de pas i resolució.
- 12.4. La continuïtat narrativa.
- 12.5. Manipulació tecnològica i trucatges.
- 12.6. Seqüencialitat pluridimensional.
- 12.7. Tipologia del muntatge televisiu.
- 12.8. Experimentació en el laboratori.

13- LA REALITZACIÓ TELEVISIVA

- 13.1. Definició i funcions.
- 13.2. Procés d'esquematzació i composició del programa.
- 13.3. Utilització dels recursos expressius.
- 13.4. El ritme i l'audibilitat.
- 13.5. El ritme, la claredat i la varietat visual.
- 13.6. Realització improvisada.
- 13.7. Realització amb guió.
- 13.8. Realització de programes en estudi. Directe i diferit.
- 13.9. Experimentació en el laboratori.

14- TEORIA DELS GÈNERES INFORMATIUS AUDIOVISUALS

- 14.1. Delimitació conceptual de gènere informatiu.
- 14.2. Paradigmes per a la sistematització dels gèneres.
- 14.3. Consideracions tradicionals sobre els gèneres periodístics i audiovisuals generals.
- 14.4. Configuració del gènere com a format.
- 14.5. Tipologia específica dels gèneres informatius audiovisuals.

15- LA NOTÍCIA TELEVISIVA

- 15.1. Definició.
- 15.2. Característiques específiques.
- 15.3. Estructuració de les unitats informatives en funció de les característiques del mitjà.
- 15.4. Dependències text/imatge.
- 15.5. Tipologia de la notícia televisiva.
- 15.6. Experimentació en el laboratori.

16- L'ENTREVISTA TELEVISIVA

- 16.1. Definició.
- 16.2. Univers comunicatiu de l'entrevista televisiva.
- 16.3. Normes d'elaboració i realització.
- 16.4. Tipologia de l'entrevista televisiva.
- 16.5. Experimentació en el laboratori.

17- EL DEBAT. LA TAULA RODONA

- 17.1. Funció del debat.
- 17.2. Característiques del debat televisiu.
- 17.3. Funció de la taula rodona.
- 17.4. Característiques de la taula rodona.
- 17.5. Experimentació en el laboratori.

18- EL REPORTATGE TELEVISIU

- 18.1. Definició.
- 18.2. Normes d'elaboració. Concepció del "tòpic". desmitificació del "raccord", funció del muntatge.
- 18.3. La improvisació verbal sincrònica al servei del gènere
- 18.4. El text al servei de la imatge.
- 18.5. Estructura bàsica i formats.
- 18.6. Experimentació en el laboratori.
- 18.7. El documental.

Epíleg

19- PROSPECTIVA DELS MITJANS D'INFORMACIÓ AUDIOVISUAL

- 19.1. Tecnologies bàsiques per al desplegament.
- 19.2. Condicionants de la indústria tecnològica.
- 19.3. Desenvolupament previsible de l'àudio i del vídeo.
- 19.4. La societat telemàtica.
- 19.5. Els grans informes prospectius de la informació audiovisual.
- 19.6. Polítiques d'experimentació en comunicació.
- 19.7. Repercussions estructurals i de programació informativa.

BIBLIOGRAFIA

- AA.VV. La sociedad de la información. 3 Vol. (Madrid: Fundesco/Tecnos, 1983)
- AA.VV. L'attualità in TV. (Torino: ERI, 1976)
- Baggaley & Duck. Análisis del mensaje televisivo. (Barcelona: Gili, 1976)
- Beltrán, R. La ambientación musical. (Madrid, IORTV, 1984)
- Brusini & James. Voire la vérité. (París: PUF, 1982)
- Bustamante, E. Los amos de la información en España. (Madrid: Akal, 1982)
- Calabrese & Volli. Come si vede il telegiornale. (Roma-Bari: Laterza, 1980)
- CBS NEWS Técnica de las noticias en Televisión. (México: Trillas, 1968)
- Cesareo, G. Fa notizia (traducción española). (Barcelona: Mitre, 1986)
- Cipriani, I. La televisión. (Barcelona: Serval, 1982)
- Colombo, F. Televisión: la realidad como espectáculo. (Barcelona: Gili, 1976)
- Fang, I. Noticias por televisión. (Buenos Aires: Marymar, 1977)
- Faus, A. La información televisiva y su tecnología. (Pamplona: Eunsa, 1980)
- Flichy, P. Las multinacionales del audiovisual. (Barcelona: Gili, 1982)
- Green, M. Periodismo en televisión. (México: Troquel, 1977)
- Hills, G. Los informativos en radiotelevisión. (Madrid: IORTV, 1983)
- Lara & Perea. Elaboración de un modelo de comunicación visual. (Madrid: Fundación March, 1980)
- McHale, J. El entorno cambiante de la información. (Madrid: Tecnos, 1981)
- Martín Serrano, M. El uso de la comunicación social por los españoles. (Madrid: CIS, 1982)
- Mattelart & Stóurdzé. Tecnología, cultura y comunicación. (Barcelona: Mitre, 1984)
- Mattelart & Delcourt & Mattelart. ¿La cultura contra la democracia? Lo audiovisual en la época transnacional. (Barcelona: Mitre, 1984)
- Moragas, M. (ed). Sociología de la comunicación de masas. 4 Vol. (Barcelona: Gili, 1985)
- Millerson, G. Técnicas de realización y producción en televisión. (Madrid: IORTV, 1983)
- Pancorbo, L. Los signos de la esfinge. (Madrid: IORTV, 1983)
- Prado, E. La televisión comunitaria en Cataluña. (Madrid: Telos nº2, 1985)
- Prado, E. La comunicación alternativa: crisis y transformación. en Moragas, M. (ed) Sociología de la comunicación de masas. Vol. IV. (Barcelona: Gili, 1985)
- Reisz, K. Técnica del montaje cinematográfico. (Madrid: Taurus, 1980)
- Richeri, G. El universo telemático. (Barcelona: Mitre, 1984)
- Richeri, G. Satellite e nuove tecnologie televisive. (Roma, RAI, 1983)
- Ruge, P. Prácticas de periodismo televisivo. (Pamplona: Eunsa, 1983)
- Senecal, M. Televisión y radios comunitarias. (Barcelona: Mitre, 1986)
- Tuchman, G. La producción de la noticia. (Barcelona: Gili, 1983)
- Villafañe & Bustamante & Prado. Fabricar noticias. Rutinas productivas en radio y televisión. (Barcelona: Mitre, 1986)
- Villafañe & Bustamante (eds). La televisión en España mañana. (Madrid: Siglo XXI, 1986)

AVALUACIÓ CONTÍNUA

El sistema d'avaluació contínua consta d'exams teòrics i pràctics. Per acollir-se a aquest sistema serà imprescindible superar l'examen del primer parcial i haver realitzat totes les pràctiques del mateix període.

AVALUACIÓ AMB EXAMEN FINAL

Hauràn de presentar-se a examen final tots els alumnes que no hagin superat el primer parcial i els que no s'hagin acollit al sistema d'avaluació contínua. Abans de l'examen caldrà haver realitzat un treball teòric sobre algun/s punt/s del contingut del programa, l'esquema del qual s'haurà de discutir amb el/la professor/a al llarg del 1er. trimestre. El treball es lliurarà, com a més tard, la darrera setmana d'abril.

A) TEMARI

la PART: Introducció: Política i societat d'informació

TEMA I: EL DEBAT INTERNACIONAL SOBRE COMUNICACIÓ

Orígens i proganistes del debat polític. Principals corrents en la producció teòrica. L'evolució dintre la UNESCO. L'aportació llatino-americana fins a la Conferència de San José de Costa Rica. L'"Informe Mac Bride": origen, desenvolupament i conseqüències. Balanç actual del debat.

TEMA II: SÒCIO-POLÍTICA I COMUNICACIÓ

Línies de confluència entre ciències polítiques i ciències de la comunicació. Organització social, poder i Estat. Teoria del consens i teoria de la comunicació. Sistemes social, sistema polític i sistema de comunicació. Identitat i espais comunicatius.

TEMA III: LA RECERCA SOBRE LA SOCIETAT D'INFORMACIÓ

De les indústries culturals a les indústries del coneixement: un desplaçament significatiu. Els pioners dels EUA i del Japó. Europa: interessos diversificats. URSS i Països de l'Est: una via pròpia? Balanç a principis dels anys vuitanta: les primeres "societats d'informació".

TEMA IV: VERS UNA REDEFINICIÓ DE CONCEPTES

Ambigüitats del concepte central d'informació. Problematiques en les definicions de societat postindustrial i societat d'informació. La proximitat entre comunicació, coneixement i cultura. Replantejament dels conceptes de "comunicació de masses" i de "cultura de masses".

TEMA V: VALORACIONS DE LA SOCIETAT D'INFORMACIÓ

Tecnologia i control. Els representants de la línia tecnocràtica, de la crítica moderada i de la crítica radical. La producció del discurs en les societats avançades. Balanç sobre tecnologies de la informació i democràcia.

TEMA VI: TENDÈNCIES EN LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ

Innovacions fonamentals a partir del 1940. "Software" i "hardware" de la informació. Intel·ligència artificial i